

Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) a helyi önkormányzat feladatává teszi a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítését és működtetését, a területén lakó gyermekek gyermekvédelmi ellátásának megszervezését.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról 2020. évben részben a helyi önkormányzat, részben a jegyző, valamint a gyámhivatal gondoskodott.

A Gyvt. 96.§ (6) bekezdése szerint a helyi önkormányzatnak a törvényben megfogalmazott feladatok ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést kell készítenie, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a gyámhatóság részére.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. melléklete fogalmazza meg az értékelés tartalmi követelményeit, melyek az alábbiak:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
  - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
  - egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
  - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
  - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek

veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

A fentiek alapján az önkormányzat 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról az alábbi átfogó értékelést adom.

1. A település demográfiai mutatói:

Gávavencsellő állandó lakosainak száma 2020. év végén **3515 fő** volt. A településen élő gyermekek elmúlt három évi létszámadatait korcsoportonként az alábbi táblázat tartalmazza:

Korcsoportok	2018.dec. 31. (fő)	2019. dec.31. (fő)	2020. dec.31. (fő)
0-2 év	130	125	124
3-6 év	156	165	160
7-14 év	311	295	326
15-18 év	175	147	153
Tanköteles korú (6-18 év)	422	491	516

A 0-18 éves korosztály a település állandó lakosságának 14,6 %-át teszi ki.

2.Pénzbeli és természetbeni ellátások:

A Gyvt. 19-20/B. §-ai és 21. §-a rendelkezik az önkormányzat által kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, melynek helyi szabályait Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 20/2019.(VI.24.) önkormányzati rendelete, valamint Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 8/2019. (III.25.) önkormányzati rendelete tartalmazza.

Az említett feladat ellátásának előkészítését, az ügyek intézését az Igazgatási Csoporton belül a szociális ügyekkel együtt egy fő ügyintéző látta el.

Az önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében pénzbeli vagy természetbeni támogatást nyújt a gyermeket gondozók számára a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került rászorulóknak, válsághelyzetben lévő várandósanyák gyermekének megtartása, iskoláztatása, a gyermek fogadásának előkészítése, kapcsolattartáshoz kapcsolódó kiadások, súlyos betegségben szenvedő gyermekek neveléséhez kapcsolódó kiadások, beiskolázási kiadások esetén. 2020 évben is az óvodai ellátást biztosító intézmény kereteiben mini bölcsődei ellátás működött. 2020. január 1-jétől 2020. augusztus, 2020. december 31-ig 6 gyermek számára biztosít férőhelyet a gávai Hősök tere 1. szám alatti telephelyen a mini bölcsőde.

Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 8/2019. (III.25.) önkormányzati rendelete 2020. évben háromszor került módosításra. Bevezetésre került a települési tüzelő támogatás a képviselő-testület szociális rászorultság alapján települési tüzelő támogatásban részesítheti azon kérelmezőt, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg

az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át, egyedülélő esetén 450 %-át. A jogosultság feltétele továbbá, hogy azon kérelmező részére nyújtható, aki tárgyévben szociális célú tüziszén támogatásban nem részesült. A települési tüzelő támogatás formája barnakőszén, mértéke: 3,5 q/háztartás. 2020. évben az önkormányzat nem szén tüzelőformát választott, hanem keménylombos tüzifát, mely kiosztására 2021. év elején került sor. Hasonlóan az előző tüzelési szezonhoz képest idén is kiegészítettük a rászorulókat nagy számára tekintettel a támogatásokat.

A településen 2020. évben pályázat keretében 56 lakásba 85 millió forint értékben fürdőszoba kialakítása beruházás került megvalósításra. Nagyon nehéz dolga volt az önkormányzatnak, mivel a rászoruló családok esetében a vízvételzési helyen felhalmozott tartozások voltak, így addig a bekötések nem valósulhattak meg, míg ezeket a tartozásokat nem rendezték. Ennek megoldásaként visszatérítendő kamatmentes támogatásban részesítettük az érintett családokat, ezáltal komfortosított lakásban élhetnek a támogatottak. Havi bevételeiket nem egyszerre terhelte meg ennek hátraléknak a kifizetése.

A korábban jól bevált települési támogatási formák, települési temetési támogatás, köztemetés továbbra is ugyanazon feltételek mellett biztosított a rászorultak részére. A családok megélhetésének támogatását biztosítja a települési lakásfenntartási támogatás, mellyel kapcsolatos szabályok 2020. január elsejével léptek hatályba, azonban ezt a támogatási formát továbbra sem alkalmazzuk, nem is érkezett kérelem. Sok esetben nem azonosítható a lakásban lakó személye a fogyasztási hellyel és a felhasználóval, így bajos ennek a támogatási formának biztosítása.

Települési támogatás:

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek	Felhasznált összeg
Temetési támogatás	27	540.000.-
Hulladékgyűjtő edény cseréje:	15	52.500.-
Rendkívüli települési támogatás	38	458.352.-
Települési étkezési támogatás	30 (hónap)	175.000.-
Települési tüzelő támogatás	13	156.000.-
Köztemetés	1	536.165.-

Az egyszeri ajándékcsomag támogatás karácsony és húsvét alkalmával egyszeri tartós élelmiszereket tartalmazó támogatási forma, ami sok esetben nagy segítséget jelent a kisgyermeket nevelő családok számára az ünnepek alkalmával.

2. 1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt. 19.§ (1) bekezdésében meghatározott kedvezmények és természetbeni támogatások igénybevételére. A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére.

Gávavencsellő Nagyközségben **2020. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 127 család részesült**, mely 287 fő gyermeket érintett. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent konkrét pénzbeli támogatást.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek korcsoportos megoszlása:

ÖSSZESEN (fő)	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-
287	37	50	146	47	7

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyerekek száma szerint:

Megnevezés	1 gyermek	2gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	6 vagy több gyermek	Összesen
Családok száma:	48	33	25	18	3	127
Ebből egyedülálló:	22	17	6	4	1	50

2020. december 31-ei állapot szerinti hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korcsoport szerinti megoszlása:

Hátrányos helyzetű	Intézményi jogviszonnyal nem rendelkezik	Óvodás	Általános Iskola	Középiskola	Összesen
szülő (k) családba fogadó gyám alacsony iskola végzettség miatt	30	35	79	13	157

Halmazottan Hátrányos helyzetű	Intézményi jogviszonnyal nem rendelkezik	Óvodás	Általános Iskola	Középiskola	Összesen
szülő (k) családba fogadó gyám alacsony iskola végzettség miatt	11	17	45	9	82

A kedvezményben részesülők a kézhez vett határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe,

a) gyermekétkeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

aa) óvodás,

ab) 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó,

ac) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,

b) a nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani.

c) ezen kívül az iskolákban ingyen biztosítják számukra a tankönyveket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal, augusztus és november hónapban 6000.-Ft, illetve 6500.- Ft értékű pénzbeli támogatásban részesülnek, melyet a szülő, törvényes képviselő a hivatal házipénztárában vehet át.

2020. augusztus 1-én jogosultak:

alapösszegű támogatás			emelt összegű támogatás			összesen
kiskorú	nagykorú	támogatás összege	kiskorú	nagykorú	támogatás összege	306 fő
50	2	312.000	249	5	1.651.000	1.963.000

2020. november 1-én jogosultak:

alapösszegű támogatás			emelt összegű támogatás			összesen
kiskorú	nagykorú	támogatás összege	kiskorú	nagykorú	támogatás összege	287 fő
43	3	276.000	236	5	1.566.500	1.842.500

A kérelmező családok a nehéz megélhetés és a kevés jövedelem miatt kérik a kedvezmény megállapítását.

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni ellátások:

Az óvodába és az általános iskola 1-8. évfolyamára járó gyermekek után - akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek - nem kellett étkezési térítési díjat fizetni, mivel azt a központi költségvetés átvállalta.

Az önkormányzat a gyermekvédelemről szóló helyi rendeletében foglaltaknak megfelelően **a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő, étkeztetést igénybe vevő gyermekek térítési díjához iskolában 63,- Ft/fő/nap támogatást biztosított 2020. évben, valamint az óvodában 50,- Ft/fő/nap támogatást biztosított. 2018. november 15-től hatályba lépett** gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 15/2017. (XI.9.) rendelet 6.§ (2) bekezdése alapján *a Képviselő-testület óvodai ellátás esetén nem állapít meg napközbeni ellátásáért fizetendő térítési díjat.* Ez a rendelkezés továbbra is fennáll, így óvodásaink ingyenesen veszik igénybe az étkezést.

Az elmúlt évben karácsonyi, húsvéti csomag juttatásra is sor került, mellyel segítettük a hátrányos helyzetű családok helyzetét. A csomagok tartós élelmiszereket tartalmaztak.

Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata 2020. január, illetve február hónapban került kiosztásra a szociális célú tüzelőtámogatás 326 háztartás részére, háztartásonként 3,589 q hazai barnakőszén formájában, összesen 4.457.700.- forint értékben.

2.3. Gyermekétkeztetés adatai:

A településen működő nevelési, oktatási intézményekbe járó valamennyi gyermek részére az étkeztetés az általános iskolában működő, az Önkormányzat fenntartásában lévő konyháról került biztosításra.

Az óvodában az étkezést 117 gyermek vette igénybe, akik közül 52 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, így étkezési térítési díjat a szülőnek nem kellett fizetnie.

A Gyvt. 21/B.§ A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj **100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani** (a továbbiakban: ingyenes étkezés)

„21/B. §(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a Szocvtv. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

(3) Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, illetve szakképzésben részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és

c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.”

2020-ban az iskolában minden alsó és felső tagozatos gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló ingyen étkezik, a három vagy többgyermekes családban élő gyermekek 50 %-os kedvezményben részesülnek. 173 fő étkezik térítésmentesen, 21 fő 50%-os kedvezménnyel, az összes étkező száma 252 fő.

Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata 2020. évben tavaszi szünetben 292, nyári szünetben átlag 96, őszi szünetben 25, téli szünetben 26 gyermek számára biztosította ingyenesen az ebédet.

Azon gyermekek juthattak ilyen módon napi egyszeri meleg ételhez, akik rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesültek.

A támogatás nagy segítséget jelentett a részt vevő családok számára, hiszen sokan sajnálatos módon csak így tudták biztosítani a nyári szünetben gyermekeik meleg ebédjét.

Széleskörű tájékoztatást adtunk, annak érdekében, hogy minél több rászorulóknak tudjuk segítséget nyújtani. Hirdetményeinket közzétettük az önkormányzat honlapján, és a boltokban is kifüggesztésre kerültek. A rendkívül körültekintő szervezés ellenére sok esetben előfordul, hogy akik az étkezést kérik, mégsem mennek el a szünidőben az ételért. A kommunikáción már nem tudunk jobban javítani.

A 2020. évben márciusban kihirdetett veszélyhelyzet kezdetén önkormányzatunk ételboxokat vásárolt és a hátrányos helyzetű gyermekek részére a gyermekétkeztetést így módon biztosította. Ez a mód higiénikus gyors és egyszerű, azonban költséges és nem környezetkímélő.

Kedvezmény mértéke:

A gyermekétkeztetés normatív kedvezményeiben az előző évihez képest változás nem volt, ezek a jogszabályi előírásoknak megfelelően kerültek biztosításra.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:**3.1. Gyermejjóléti szolgáltatás:**

2019. július 1 napjától kezdődően a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató központ a Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás fenntartásában működik. A központ szervezeti egysége a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat. A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat hatáskörben a családsegítő feladatokat 1 fő látja el.

A gyermejjóléti szolgáltatás elsődleges célcsoportja a településeken élő 0-18 éves korosztály. A gyermejjóléti szolgáltatás általános preventív szolgáltatásokat biztosít a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettségük megelőzése érdekében.

A veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A Gyermejjóléti Szolgálat 2020. évi szakmai tevékenységének adatai:

	eset
• információnyújtás	182
• tanácsadás	110
• hivatalos ügyekben való közreműködés	56
• segítő beszélgetés	332
• közvetítés más szolgáltatásba	0
• családlátogatás	720
• szakmaközi megbeszélés	0
• esetkonferencia	4
• adományozás	18 SZGYF-el közös 12
• összesen	1422

Az előző évhez képest a tevékenység adatok csökkenése figyelhető meg a pandémia miatt, ebből kiemelném, hogy a családlátogatások száma közel 300 eseménnyel csökkent, szakmaközi megbeszélések elmaradtak az előző évihez képest.

A szakmaközi megbeszélések elmaradtak ugyan, de a jelzőrendszer tagjai szoros kapcsolatot tartottak, mindenki reagált és folyamatosan figyelemmel kísérték a veszélyeztetett családokat.

A gyermekjóléti szolgálat családsegítője a családot segíti, de a gondozás középpontjában a gyermek mindenekfelett álló érdeke áll. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági kezdeményezésre van szükség.

A gyermekek veszélyeztetettségének leggyakoribb okai:

- szülői elhanyagolás
- szülők életviteli problémái
- a gyermek magatartási problémái
- gyermeknevelési nehézségek
- iskolai hiányzások (főként középiskolában)

A Gyermekjóléti Szolgálat Gávavencsellőn végzett 2020. évi gondozási tevékenysége adatokban:

Gondozási eset megnevezése	Gondozott gyermekek száma:
alapellátás	26
védelembe vétel	14

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermekek testi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez. **Alapellátás keretén belül 2020 évben 26 gyermek állt gondozás alatt**, az iskolai hiányzások, magatartási probléma, lakókörnyezet szerepelnek az új gondozásba vétel okai között.

A látogatások során a családsegítő igyekezett feltárni az okokat, megoldásukra lehetőséget, javaslatot készíteni, fokozottabb figyelmet fordított az alapellátásban lévő gyermekekre, hogy elkerüljék a védelembe vétel szükségességét.

A beszámolási időszakban **14 gyermeket** gondoztak védelembe vétel keretén belül.

A védelembe vételt a Járási gyámhivatal évente felülvizsgálja. A családsegítő feladata a felülvizsgálathoz a gondozás eredményességének értékelése, a helyzetértékelés elkészítése.

A gyermekjóléti szolgálat hatáskörébe tartozik az átmeneti nevelésbe vett gyermekek szüleinek gondozása, annak érdekében, hogy gyermekük visszakerülhessen családi környezetébe. Egyre több esetben érkezik kapcsolattartási problémák, konfliktusok miatt szülői megkeresés, válófélben, illetve különélő szülők esetében.

Ezekon kívül sok esetben nyújt segítséget:

- iskolai problémák kezelésében,
- oktatási intézmény és szülő kapcsolatának rendezésében
- segélykérelem megírásához, közüzemű hátralékok rendezéséhez, időpont kérése egészségügyi vizsgálatához, serdülőkori problémák

A gyermekjóléti szolgálat munkatársa napi kapcsolatot tartott a gyámhatósági előadóval, védőnőkkel, házi orvosokkal, gyermekvédelmi felelősökkel, intézményvezetőkkel, rendőrséggel. Probléma típustól függően kérte a **jelzőrendszer tagjainak segítségét**.

Az **iskola** és az **óvoda** az egyik legfontosabb jelzőrendszeri tag, hiszen a gyermek minden problémája (éhsége, magatartási problémája, szorongása stb.) itt érzékelhető először, mivel a gyermek a nap jelentős részét az iskolában, óvodában tölti. Az iskola és óvoda feladata az, hogy felismerje a problémát, keresse az okokat, nyújtson segítséget, illetve jelezzen az illetékeseknek. Az intézményvezetéssel, a gyermekvédelmi felelősökkel, adott esetben az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal rendszeres volt a kapcsolat, minden esetben tájékoztatták a családsegítőt a problémás gyerekekkel kapcsolatban. Közoktatási és köznevelési intézménytől, mint jelzőrendszeri tagtól **40 esetben érkezett jelzés**.

A **védőnőkkel** ugyancsak napi kapcsolatot tartott fenn a családsegítő. Egymás segítségével próbálták megoldani a problémákat.

A Közös Önkormányzati Hivatal **szociális előadójával** a gondozott családok problémáit, kérdéseit a családsegítő megbeszélte, az érdemi intézkedést a lehető legrövidebb időn belül megtették.

Jó volt a gyermekjóléti szolgálat kapcsolata a **rendőrséggel** is, kölcsönösen tájékoztatták egymást a fiatalok problémás személyekkel kapcsolatban. A rendőrségtől 2020-ban **5 esetben** kapott **írásbeli jelzést** a családsegítő.

Esetkonferencia megtartására 2020-ban **4 esetben került sor**, amit egy-egy adott család ügyében az aktuális ügyben közreműködő, segítő szakemberek közreműködésével tartottak. A gyermekjóléti szolgálat minden évben

tanácskozást szervez, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóját figyelembe véve értékelik a jelzőrendszer éves működését.

Szaktmaközi megbeszélések a 2020. évben pandémia miatt elmaradtak.

Megállapítható, hogy a jelzőrendszer tagjainak többségével a kapcsolat jónak volt mondható, minden fél igyekezett ennek javítására. Minden szakember törekszik a gyermekek érdekében a saját területén a lehető legjobb megoldási javaslattal lenni a felmerült problémák megoldására.

Igyekeznek a munkájuk során, nyomon követni a pályázatokat és a lehetőségeket, melyekkel tudják a családokat segíteni.

Folyamatos adománykérő levelekkel, illetve lakossági felhívásokkal próbálnak meg forrásokat keresni, hogy minél jobban tudjanak segíteni a gondozott és nem gondozott rászorult családoknak.

Folyamatosan segítséget nyújtanak az Önkormányzat részére (Karitászos csomagok, önkormányzati csomagok szétosztásában, illetve listák készítésében).

Nyári gyermekétkeztetésben, a szabadidős programok lebonyolításban is segítséget nyújtottak.

Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője a gyermek, nagykorúvá vált gyermek HHH helyzetének igazolására környezettanulmány készítésére felkérheti a Gyermekjóléti Szolgálatot a 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet 83/A.§ (2) bekezdés c) pontja és (3) bekezdés alapján. 2020. évben 18 esetben készítették el a megkért környezettanulmányokat, a jogszabályban előírt nyomtatványon.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátása, átmeneti gondozása:

A Gyvt. szerint a **gyermekek napközbeni ellátása** megszervezhető - a gyermekek életkorának figyelembevételével - bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint a közoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó óvodában, iskolai napköziben.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 41.§ (3) a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formáit az alábbiak szerint határozza meg:

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) napközbeni gyermekfelügyelet,
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

A tipikusan 0-3 éves korú gyermekek felügyeletét a bölcsőde biztosítja. Ezt az ellátási formát azonban csak 10.000 főnél több állandó lakosú települések kötelesek biztosítani. Az ez alatti lélekszámú településeken, más módon (pl:

családi napközi, házi gyermekfelügyelet) kell gondoskodni az ehhez a korosztályhoz tartozó gyermekek napközbeni ellátásáról. A Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini bölcsőde telephelyén (4471 Gávavencsellő, Hősök tere 1.) integráltan látja el a 0-3 éves korig a gyermekek felügyeletét.

A Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini bölcsőde székhelyén (4472 Gávavencsellő, Petőfi utca 5.) a 4 csoportszobás óvoda épülete a mai kor szabályozási környezetének megfelelően épült, kielégíti azokat a követelményeket, amelyek a gyermekek óvodai neveléséhez szükségesek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása értelmében **egységes szabályozás** lép életbe a gyermekek napközbeni ellátására vonatkozóan.

A Gyvt.94.§ (3) és (3a) bekezdése szerint az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

a) tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét,

b) húszezernél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát,

c) harmincezernél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát, köteles működtetni.

(3a) Ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település - jogszabályban meghatározottak szerint megállapított - 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt, a (3) bekezdés a) pontja alá nem tartozó települési önkormányzat köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról a 42.§ (2) bekezdése szerinti bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.

A Gyvt. 175.§ (5) bekezdése alapján a települési önkormányzatnak 2020. december 31-éig kell eleget tennie az egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIII. törvénnyel megállapított 94.§ (3a) bekezdésben foglalt kötelezettségének.

Önkormányzatunk eredményesen pályázott két csoportszobás bölcsőde építésére, melynek munkálatai 2021. évben kerülnek végrehajtásra. Ezzel az új intézményegységgel tovább bővül a bölcsődés korú gyermekek számára a napközbeni ellátások igénybevételének lehetősége.

Településünkön működik óvoda és általános iskola is, ahol az **óvodás és iskolás korosztály számára biztosított a napközbeni ellátás.**

Az óvoda két telephellyel működik a településen, az alábbi létszámadatokkal:

Hősök terei óvoda:

Óvodába járó gyermekek száma 2020/2021-es nevelési évben 21 fő

- Hátrányos helyzetűek száma: 4 fő
- Halmozottan hátrányos helyzetűek száma: 4 fő
- Veszélyeztetettek száma: 0 fő
- Nemzetiség: 16 fő
- Állami gondoskodás alatt álló: 1 fő
- Sajátos nevelési igényű: 2 fő

Mini bölcsődébe járó gyerekek száma 2020/2021-es nevelési évben: 7 fő

Petőfi utcai óvoda

Óvodába járó gyermekek száma 2020/2021-es nevelési évben **96 fő**

- Hátrányos helyzetűek száma: 38 fő
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 19 fő
- Nemzetiség: 54 fő
- Veszélyeztetettek száma: 0 fő
- Állami gondoskodás alatt álló: 6 fő
- Sajátos nevelési igényű: 3 fő

Az általános iskolában tanuló diákok száma a 2020. évi októberi statisztika szerint 320 fő volt, ebből alsó tagozatos 154, felső tagozatos 166.

- Hátrányos helyzetű tanulók száma 78 fő
- Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 76 fő
- Veszélyeztetettek 4 fő

A napközisek száma 99 tanuló. Tanulószoba keretein belül hat tanszobás csoport működik. A korrepetálásban részesített tanulók száma 45-50, illetve vannak egy emberes gyermekek is.

Erre fordított órák száma havonta: 20.

2020-ban az iskola fenntartója a Nyíregyházi Tankerületi Központ és 2017 január elsejétől a működtetője is ugyanez. Roma nemzetiségi oktatást is végeznek. Folyamatosan működik a kompetencia alapú oktatás.

A gyermekvédelmi munkát minden osztályfőnök lelkiismeretesen ellátja, melynek koordinálását az igazgató végzi. Az iskola mozgáskorlátozottak számára járható, a bejárást rámpák segítik a szintek között lift működik, mozgáskorlátozott mellékhelyiséggel rendelkezik minden szint.

Az iskolában működő szakkörök, táborok, szabadidős programok

- Magyar előkészítő – 1 csoport a két 8. osztályból szerveződve
- Dráma szakkör – felsőben 1 csoport

- Tömegsport – 2020.évben a járványügyi szabályok miatt nem megoldható
- Nyári tábor – Erzsébet napközis tábor – ingyenes,
- EFOP-os táborok – ingyenes-2020. évben nem volt
- Évek óta a mindenkori hetedikesekkel a HATÁRTALANUL kirándulás Erdélybe – minimális hozzájárulással (2020. évben nyertes volt a pályázat, azonban elmaradt)
- Énekkar – nem kivitelezhető
- Művészeti iskola 3 csoport
- ECDL előkészítő
- Tánc- 2-3. osztályban kötelező néptánc oktatás
- 3. osztályban német nyelvoktatás
- Minden évfolyamon matek szakkör
- 1-3 osztályig angol szakkör

Ez nagy százalékban így van minden évben minimális eltéréssel.

Az iskolában működő prevenciós program a dohányzás megelőző program és a drogprevenciós program.

Továbbra is elmondható, hogy elszaporodott az iskolai hiányzásokkal kapcsolatos probléma a gyerekek késve érkeznek vagy nem jelennek meg a tanítás idejére. A vándorló családok esetében problémát okoz továbbá a tankönyv hiánya, az előző iskolából nem hozzák magukkal mivel iskolakönyvtári, itt pedig nem tudjuk pótolni.

Évről évre visszatérő probléma a tetvesség és az elhanyagolt külső, ugyanazokat a családokat, gyermekeket érinti.

Gyakran előfordul a testnevelési felszerelés hiánya, még úgy is, hogy az iskola a fehérfelsőt biztosítja a rászorulóknak.

A pedagógusok folyamatosan küzdenek a magatartási problémákkal: káromkodás, verekedés, flegma viselkedés, társaikkal és a pedagógusokkal is.

A mobiltelefonok használatát törvényi szabályozás hiányában nehéz kordában tartani, sajnos ebben a szülők sem partnerek.

2020. évben a szülői értekezletet online formában, facebook csoportban való tájékoztatásban, illetve telefonon történt. Súlyos probléma, hogy a szülők rendkívül alacsony számban –esetként 3-4 fő osztályonként. Vonatkozik ez arra is, aki a gyermekvédelem ellátórendszerében szerepel.

További problémák: készületlenség, felszerelés hiány, zaklatottság, éhezés, ízléstelen smink a lányokon, kihívó ruházat, a fiukon kirívó hajviselet, dohányzás.

Sok esetben a pedagógus tehetetlen, mivel az oktató munka háttérbe szorul nevelői tevékenységgel szemben.

A pedagógusok családlátogatást végeznek az érintett családoknál, családlátogatások száma 4.

Javaslatok a gyermekek helyzetének javítása érdekében.

Amíg a szülő nem partner, addig lehetnek akár nekünk, akár a gyermekvédelemnek bármilyen hatékony, építő jellegű javaslatai. A rendkívül

alacsony iskolázottságú szülő sokszor a saját sérelmeit hordozza és vetíti ki a gyermekre az iskolával szemben. Nem ösztökéli gyermekét tanulásra és nem is igazán tud ebben segítségére lenni. Alacsony jövedelme miatt a fogyótanszerek pótlása akadozik, a ruházat nem mindig az évszaknak megfelelő, a kirándulásokat már lassan csak az ingyenes Erzsébet táborokkal helyettesítjük. Beszélhetünk, írhatunk itt sok szépet, de valójában a gyermekek helyzetének javítása elsősorban a család feladata. Az iskola az integrációs oktatással, igyekszik a személyre szabott oktatást megvalósítani, a tehetséges gyermekeket felkarolni, lehetőségeihez mérten támogatni a gyermeket a felkészülésben, a pályaorientációban, a tanuláshoz szükséges kompetenciájának fejlesztésében. A CSALÁD ÉVE kapcsán sajnos azzal kellett, hogy szembesüljünk, hogy sok gyermekünk mögött nincs család (még akkor sem, ha papíron apja anyja van).

Kicsi Kincs Biztos Kezdet Gyerekházak: A Biztos Kezdet Gyerekház egy szolgáltatás 3 év alatti kisgyermeket nevelő családok számára, amely elősegíti a koragyerekkori esélyteremtést, illetve segít a gyermekeket érintő nélkülözés újratermelődésének megakadályozásában. A munkanapokon 08.00 – 13.00 nyitvatartás során ingyenesen igénybe vehető programokat és szolgáltatásokat biztosít mind a kisgyermekek, mind pedig a szüleik részére.

Alapszolgáltatások között szerepel: képesség-kibontakoztató foglalkozás, szülők számára gyermekfogadásra felkészítés, tanácsadás, munkaerő-piaci foglalkoztathatóság javítása. Gyermekek számára tízórai étkeztetés biztosítása. Együttműködés a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, óvodákkal, védőnőkkel, gyermekorvossal, civil szervezetekkel, rendezvények szervezése szülők, gyerekek részére. A vírushelyzet ellenére április kivételével minden hónapban jelen volt a pszichológus és fejlesztő pedagógus. Fontos feladat az egészséges ÉNKÉP kialakítása, az önbizalom az önértékelés tudatosítása, a cselekvés fontosságának szerepe. A gyermekház 2018. augusztus 31-től működik, 2019. szeptemberétől a Kápolna utca 3 szám alatti régi óvoda épületben. Működésének ideje alatt 36 gyermeket vett fel a rendszerbe, 2020-ban a rendszeres látogató szám elérte a 22 főt.

Gyerekházunkban rendszeresen járó gyermekek szinte mindannyian halmozottan hátrányos helyzetű roma családok gyermekei, akik hagyományos családi környezetben, többgenerációs családokban élnek.

A gyermekek viselkedésén a hét elején lemérhető az otthon töltött idő minősége sokszor tapasztalják a nevelők, hogy olyan szokásokat, viselkedést, magatartást tanúsítanak, mely az otthoni viszonyokra utalnak. (Agresszív viselkedés, verekedés – 1-3 évesek -, melyek nem voltak addig jellemzőek, köpködés, önvészélyes cselekvés –saját testrészt harapása-, vagy túlzott befelé fordulás). A pedagógus, nevelő számára ezek a cselekvések, megváltozott magatartásformák beszédes jelek. Ilyenkor nélkülözhetetlen és elengedhetetlen a szakmaközi együttműködés, mely során elsősorban a Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Védőnők, kisebb mértékben az Óvoda, iskola munkatársaival vesszük fel a kapcsolatot, illetve keresnek meg bennünket ők maguk is.

Így került sor az elmúlt évben egy gyermek nevelőszülőkhöz történő elhelyezésére, a gyermek érdekében, amikor is a szülő nem volt képes ellátni kisfia nevelését, felügyeletét a folyamatos segítségnyújtás ellenére sem.

Ibrány Város és Térsége Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Család- és Gyermekjóléti Központ, Óvodai és iskolai szociális segítség 2020: A köznevelési intézményekben folyó gyermekvédelmi munka erősítése és a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-jétől bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység. Az óvodai és iskolai szociális tevékenységet a család-és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatási közé sorolja a jogszabály.

A szociális segítő szolgáltatás esetében érintett intézmények:

- Rakovszky Sámuel Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini Bölcsőde

2020. évben végzett tevékenységek száma, elért gyermekek, szülők és szakemberek számának eloszlása a gávavencsellői köznevelési intézményekben (halmazott adat):

tevékenység	összes tevékenység száma	ebből elért gyermek száma	az összes elért szülő száma	összes elért szakember száma
egyéni szociális munka	133	138	6	24
csoportos szociális munka	23	554	-	4
közösségi szociális munka	-	-	-	-
gyermekvédelmi feladatokhoz kapcsolódó tevékenység	7	18	9	42

Alkalmazott munkaformák:

tevékenység	összes tevékenység száma
tanácsadás	1
konzultáció	59
hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás	1
családlátogatás	3
óralátogatás	4
prevenációs csoportmunka	12
esetmegbeszélés, esetkonferencia	18
Jelzés fogadása	61
Delegálás	1
Megfigyelés	12

A konzultáció elsősorban magatartásproblémák miatt voltak szükségesek. A szülőkkel főként óvodai és iskolai igazolatlan hiányzások miatt kell beszélni, de előfordult, hogy gyermeknevelési gondok miatt kell behívni a szülőt az intézménybe. Szükség esetén családokhoz is ki kell menni. A problémát közösen óvodapedagógusokkal, osztályfőnökkel, illetve igazgatónővel beszéljük át, valamint tájékoztatást nyújt a problémával összefüggő következményekről. Sajnos az év nagy részében a szülőkkel való kapcsolattartásban hátráltató tényezők voltak a COVID-19 miatt meghozott járványügyi intézkedések. A digitális oktatás idején is folyamatos volt a kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, óvodapedagógusokkal.

A nagyfokú iskolai bántalmazások miatt fontos, hogy prevenációs előadások megtartására kerüljön sor ebben a témában a magatartásproblémás tanulók számára és érzékenyítse őket a témával kapcsolatban. A kiscsoportos foglalkozásokat nyolcadikos tanulók részére kerülnek megtartásra.

Az óvodában kiscsoportos foglalkozásokat tartott, amelynek célja a gyerekek szociális készségeinek fejlesztése, egymás elfogadásának erősítése volt. Szándéka ezzel az volt, hogy a későbbiek folyamán, az iskolában konfliktusaikat megfelelően tudják majd kezelni. A gyerekek a foglalkozásokon jól érezték magukat és mindig örömmel mentek.

Az iskolai szociálissegítőt pedagógusok mindig készségesen fogadták és tájékoztatták a gyerekekről. A gyermekvédelmi feladatokkal megbízott óvodapedagógustól folyamatosan tájékoztatást kapott az óvodás gyerekekről.

3.3. Iskola-egészségügy, védőnői szolgálat

Településünkön két vegyes háziiorvosi körzet működik. A két háziorvos a gyermekvédelmi értékeléshez beszámolóját benyújtotta. Elmondható, hogy a két háziorvos által kiemelt problémák azonosak, melyek az egészségügyi ismeretek hiánya, elégtelen, helytelen táplálkozás, nem megfelelő higiénia. Mindketten aktívan részt vesznek a prevenációs tevékenységekben,

kampányoltások előtt tanácsadással segítik a védőnők munkáját. Ugyancsak azonos a véleményük a gyermekek helyzetének javítása érdekében teendő intézkedésekkel kapcsolatban: anyagi és szociális helyzet javítása, egészségnevelés tantervbe integrálása.

Az előterjesztés mellékletét képezi a két védőnői körzetet ellátó védőnő részletes adatokat tartalmazó beszámolója. Az I. számú védőnői körzetben gondozott családok száma 111, és 2020-ban 846 alkalommal végzett családlátogatást, 0-7 éves korú gyermekek száma 131 gyermek, a II. számú védőnői körzetben a gondozott családok száma 127, családlátogatások száma 502, gondozott gyermekek száma 160 fő.

Az I. számú védőnői körzet védőnője 4 alkalommal jelzett írásban a gyermekjóléti szolgálat felé. II. számú védőnői körzet védőnője által a gyermekjóléti szolgálat felé 2020. évben írásos jelzés nem történt.

2020-ban 41 kismamát gondozott az I. számú védőnői körzet védőnője, melyből 10 esetben állt fent egészségügyi veszélyeztetettség 7 főnél környezeti ok miatt volt szükséges nagyobb odafigyelés. A védőnő szervezi a házi orvosokkal a kötelező védőoltásokat, valamint a 7. osztályos lányok és fiúk részére ingyenesen igénybevehető HPV védőoltást. A II. számú védőnői körzetben 30 fő várandós volt ebből 2 fő fiatalkorú.

Az óvodában 2 havonta tisztasági vizsgálatot szükséges tartani, mivel a fejtetvesség rendszeres visszatérő probléma a közösségben.

A családlátogatások során sok probléma merül fel, melyre igyekeznek személyre szabottan megoldást találni.

3.4. Gávavencsellői Mályvavirág Pont

A gyermekjóléti szolgálat 2020. februárjában prevenciós előadást szervezett az általános iskola 7. osztályos leány tanulóknak, melynek keretében beszélgetésre került sor a méhnyakrák betegségek kialakulásáról, a védőoltás fontosságáról, mellyel a betegség kialakulás megelőzhető. Ennek népszerűsítése érdekében a lányokat kisebb ajándékkal lepték meg és részt vettek egy jótékonysági gyöngyfűzésben.

A civil szervezet kezdeményezésének köszönhetően egyre többen csatlakoznak ehhez „mozgalomhoz” és egyre több szülő dönt úgy, hogy a HPV védőoltást serdülő gyermekének beadatja.

4.A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések megállapítása, tapasztalatai

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Ibrányi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály

A Gyámügyi Osztály véleménye szerint - és ez a vélemény össze kell, hogy csengjen a településen működő jelzőrendszeri tagok véleményével – a gyermekvédelem szereplői közötti összekötő hidat a jelzőrendszer működése jelenti. Az együttműködés szempontjából kiemelkedően fontos, hogy ezen

szerveknek kötelességük saját határaikon belül minden eszközt megragadni annak érdekében, hogy hassanak a családra, a gyermekekre, hogy a családi nevelés és gondozás a kívánalmaknak megfelelő legyen. Ha ez a ráhatás nem éri el a kívánt eredményt, akkor éljenek jelzéssel a gyermekjóléti szolgálatok felé, ahol rendelkezésre állnak a további eszközök a kiskorú gyermekek családban történő nevelésének elősegítésére. A legfontosabb az időben történő segítségnyújtás melynek alapja a jelzés megtétele és annak megfelelő fogadása. A gyámhivatal munkáját jelentős mértékben megnehezítette a kialakult pandémiás helyzet. A jogszabályi kötelezettsége ellenére nem volt lehetőség személyes meghallgatások, tárgyalások megtartására. Írásban tartották a kapcsolatot az érintett ügyfelekkel. Írásos nyilatkozatokat, észrevételeket voltak kénytelenek beszerezni annak érdekében, hogy döntéseiket az ügyintézési határidő betartásával meg tudják hozni. A pandémia első hulláma idején a szakrendszerben nevelkedő gyermekek számára óriási nehézséget jelentett a személyes kapcsolattartás lehetőségeinek felfüggesztése. Emiatt valamelyest emelkedett a szökések száma.

A 2020-as évet érintő jelentős jogszabályi változások:

- eljárásjogi szempontból lényeges változás a jogorvoslati rendszer egyfokúvá válása. A gyámhivatal döntése fellebbezéssel nem támadható, ellene keresettel élhet az ügyfél, amelyet az illetékes közigazgatási bíróság bírál el
- ***családvédelmi koordinációért felelős szervként a gyámhivatal helyett a települési önkormányzat jegyzője került kijelölésre***
- kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárás bírósági hatáskörbe került
- az örökbefogadással kapcsolatos eljárások a kijelölt járási hivatal /Nyíregyházi Járási Hivatal/ helyett kormányhivatali hatáskörbe került
- a gyámhivatal teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére kizárólag kiskorú esetében jogosult, egyéb esetben a település jegyzője az illetékes
- ha az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek igazolatlanul mulasztott óvodai nevelési napjainak száma az adott nevelési évben elérte az ötöt, vagy a gyermek (fiatal felnőtt) igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma az adott tanítási évben elérte a tízet, a nevelési-oktatási intézmény vezetője levélben tájékoztatja a családi pótlék jogosultját az adott nevelési évben a huszadik óvodai nevelési napnak vagy az adott tanítási évben az ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás igazolatlan elmulasztásának jogkövetkezményeiről. Továbbá értesíti a tájékoztatás megtörténtéről a család- és gyermekjóléti szolgálatot
- a gyámhivatal helyett a ***nevelési-oktatási intézmény vezetője*** kezdeményezi a családtámogatási feladatkörében eljáró kormányhivatalnál a családi pótlék szüneteltetését elrendelő eljárás megindítását. A szüneteltetés felülvizsgálata továbbra is a gyámhivatal hatáskörébe tartozik
- a védelemben vételi tárgyaláson a családsegítő helyett azt az esetmenedzsert kell meghallgatni, aki a gyermekvédelemben vételére tett javaslatot.

Gávavencsellő vonatkozásában a védelemben vett gyermekek száma 14 fő.

A gyermekvédelmi szakemberek kötelesek beavatkozni, ha a gyermek helyzetét veszélyeztetettnek találják. A gyámhatóság, amennyiben megállapítja a veszélyeztetettséget köteles a gyermeket védelembe venni, amely keretében magatartási szabályokat határoz meg a szülők és adott esetben a gyermekek részére. A védelembe vételt évente felül kell vizsgálni.

A súlyosabb veszélyeztettség esetében kerül sor az ideiglenes hatályú elhelyezésre, ekkor már nem elegendő a családban nevelkedés segítése, ki kell emelni a gyermeket a családjából és biztosítani kell számára a megfelelő környezetet, erkölcsi normákat mintaként mutató formában. Ilyenkor figyelmen kívül kell hagyni a legfontosabb alapelveket, a gyermek érdekében és ez a családban nevelkedés elve. Gávavencsellő tekintetében 3 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére került sor, ebből 2 gyermek a védőnő javaslatára „haza nem adható” újszülött volt.

A nevelésbe vétel egy tartós gyermekvédelmi gondoskodási forma, melyre akkor kerül sor, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti és a veszélyeztetettséget alapellátással, védelembe vétellel már nem lehet megszüntetni. Ekkor a gyermek megfelelő gondozása a családon belül nem biztosítható. Gávavencsellő tekintetében 1 gyermek nevelésbe vételéről döntött a gyámhivatal, mivel nincs szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő.

A családba fogadás gyermekvédelmi gondoskodási formának az alkalmazásával elkerülhető a nevelésbe vétel. Gávavencsellő esetében 2 családba fogadó gyámnál történt gyermek elhelyezés.

A gyámhivatal törvényi kötelességének eleget téve 2020. évben 5 esetben kezdeményezett büntetőeljárást. Mind az 5 esetben kiskorú veszélyeztetésének gyanúja merült fel.

A gyámhivatal a 2020. évi tapasztalatok alapján úgy ítélte meg, hogy a szakmai együttműködés a Gávavencsellő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal példaértékű. A gyámhivatal felé kifejezett munkájukat köszönik, a jó egyműködés reményében további tevékenységükhöz sok sikert kívánnak. Az gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként kifejezetten örülök ennek az értékelésnek hiszen az elmúlt években az együttműködés vitákkal és súrlódásokkal volt terhes, azonban a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ munkatársai új szemlélettel és sokkal nagyobb odafigyeléssel érték el a gyámhivatal rendkívül pozitív értékelését.

5. Bűnmegelőzési program, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Nyíregyháza Rendőrkapitányság Ibrányi Rendőrőrs

Hivatalunk a bűnmegelőzés területén az Ibrányi Rendőrőrssel működik együtt. Az önkormányzatnak külön bűnmegelőzési programja nincs, de a jelzőrendszer ezen a területen is nagyon jól működik.

Kiskorú gyermekekkel elkövetett bűncselekmények 2020-ban Gávavencsellőn nem történtek. A rendőrőrs tartozó területről gyermekjóléti szolgálatok felé 41 jelzés érkezett. Gávavencsellő estében 5.

Itt szeretnék tájékoztatni arról, hogy a Gávavencsellői Polgárőr Egyesület milyen példamutató munkát végez a településen. Amint valamilyen probléma adódik, percekben belül helytállnak, segítenek. Az Egyesület elnöke beszámolójában leírta, hogy Gávavencsellő bel és külterületén működve a bűnözés elleni fellépés, különösen a vagyonvédelem, gyermek és ifjúságvédelem, kábítószerfogyasztás visszaszorítása területén. 2020. évben nem tapasztaltak olyan esetet, mikor jelzéssel kellett volna élniük a gyermekjóléti szolgálat felé, azonban természetesen adott esetben, amennyiben az szükséges megteszik.

Nagy figyelmet fordítanak a település lakosaira különösen a gyermekkorúakra.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Felnőtt Korú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyeleti Osztálya:

2020. évben Gávavencsellő településen a pártfogó felügyelői tevékenységekkel kapcsolatos teendőket Kató Éva pártfogó felügyelő látta el. A büntetőeljárás és a büntetés-végrehajtás során környezettanulmányok és pártfogó felügyelői vélemények készülnek, különösen az ügyészek és a bíróságok döntésének megalapozásához. A pártfogó felügyelők a bíróságok jogerős ítéletei, illetve az ügyészségek jogerős határozatai alapján végrehajtják a pártfogó felügyeletet, illetve ellátják a bíróságok által kiszabott közérdekű munka büntetés végrehajtásának szervezését, ellenőrzését. A pártfogó felügyelő kontroll és támogató tevékenységével elősegíti a bűnelkövető felelősségre vonásának eredményességét, a társadalom védelmének erősödését, az egyes szankciók és a büntetés-végrehajtás hatékonyságát, az állampolgárok biztonságérzetének a növekedését.

A bűncselekmények fajtáit tekintve a megoszlás:

Megyei szinten a bűncselekményekre vonatkozó adatokat vizsgálva megállapítható, hogy továbbra is a vagyon elleni és közrend bűncselekmények elkövetése játszik meghatározó szerepet. Ebben a körben a lopások, rablások és a garázdaság száma kiemelkedő. A megyeszékhelytől távolodva az erőszakos elkövetések aránya csökken.

Gávavencsellő település szerint:

2020-ban 3 fiatalkorú ügyében kellett környezettanulmányt készíteni rendőrség megkeresésére. Az ügyészség a feltételes ügyészi felfüggesztést megelőzően 3 fiatal ügyében kért pártfogó felügyelői véleményt.

Pártfogó felügyelet elrendelésére 5 fiatalkorú esetben került sor, ebből 4 esetben feltételes ügyészi felfüggesztés, egy esetben próbára bocsátás mellett tartotta célszerűnek az elrendelő intézkedést.

Ibrányi Járási Hivatal Hatósági, gyámügyi és Igazságügyi Osztálya egy esetben kért kockázatértékelést. de megelőző pártfogó felügyelet elrendelése mellett nem döntött.

Megelőző pártfogó felügyelet elrendelése egy fiatal esetében történt. ami eredményesen befejeződött.

Javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás nem történt a településen.

Az Ibrányi Járási hivatalban tartott ügyfélfogadás lehetővé teszi, hogy a jegyzőkönyvi meghallgatásokra, illetve kötelező jelentkezésekre az ügyfeleknek nem kell Nyíregyházára beutazniuk, kulturált körülmények között, személyes beszélgetések folytathatók a pártfogoltakkal. A pártfogó felügyelet végrehajtása során a gyermekvédelem intézményeivel való együttműködést a szolgálat számára jogszabályok írják elő. A Gyermekjóléti Szolgálattal az eddigi együttműködés zökkenőmentes volt, a családsegítő részletes, lényegre törő és szakmailag megalapozott információkkal látják el szolgálatot, ami nagymértékben segíti a pártfogó felügyelet megfelelő végrehajtását.

A helyi Gyermekjóléti Szolgálat is figyelemmel kíséri a pártfogó felügyelet alatt álló és a fiatalkorú bűnelkövetőket, vagy a felmerülő gondok esetén azonnal a szakszolgálat látókörébe kerül a fiatal és rögtön orvosolni lehet a problémákat. Gávavencsellő településen az együttműködés továbbra is minden téren megfelelő, ami elsősorban a jól felkészült szakembereknek és áldozatkész munkájuknak köszönhető.

6. Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A gyermekvédelmi törvény által meghatározott kötelező feladatokat az önkormányzat saját intézményei útján látja el, így nem történt feladatátadás civil szervezet részére. Itt kell azonban megemlíteni, hogy kiemelkedő a Gávavencsellőn működő Kézfogás Nyugdíjas Egyesület tevékenysége, hiszen a település oktatási és nevelési intézményeibe járó gyermekekkel az év minden

szakaszában találkoznak, megtartják a jeles ünnepeket (tojásfa állítás, májusfa állítás, Mikulás ünnep, karácsony). Az óvodások és a tanulók rendszeresen látogatják a Szociális Szolgáltató Központ Idősek Klubját és zenés, verses műsoraikkal színesítik az idősebb generáció mindennapjait. Ebben nagy szerepet tölt be a Segítő Kezek Egyesület is. 2020 azonban ezeknek a programoknak nem kedvezett a pandémia miatt.

Az anyagban már szoltunk a Gávavencsellői Mályvavirág egyesület munkájáról mely szintén a fiatalok számára nyújt támogatást a HPV vírussal szembeni küzdelemben.

7. A jövőre vonatkozó javaslatok, feladatok, célok

Az átfogó értékelés alapján megállapítható, hogy mind a helyi önkormányzat, mind az egyéb – fent említett – személyek, szervek, szervezetek, intézmények lehetőségeikhez mérten igyekeztek eleget tenni a jogszabályokban előírt gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataiknak. Önkormányzatunk – anyagi lehetőségeihez mérten – igyekezett a gyermek és ifjúságvédelemre vonatkozó jogszabályokból adódó feladatait megfelelően szervezni és teljesíteni. A gyermekek rászorultságuk alapján a részükre szükséges segítséget, támogatást megkapták. A lakosság részéről e tekintetben kritikai észrevétel, elégedetlenség nem volt tapasztalható. A gyermekvédelemben érintett szakemberek együttműködése jónak mondható, javítani szükséges, munkájuk hatékonysága és színvonala magas, de nem dőlhetünk hátra. Az együttműködést szorosabbra kell fűzni.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében szoros együttműködés alakult ki a gyermekvédelmi intézmények, nevelési-oktatási, egészségügyi és szociális intézmények között, mely kapcsolatot, éppen ezért tovább kell mélyíteni. A 2020-as év megtanította a jelzőrendszer tagjai számára, hogy egy olyan új kihívásnak kell eleget tenni, amely globális szinten sem fordult még elő soha. A Covid 19 járvány miatt meg kellett tanulni úgy felelősséget vállalni kapcsolatottani segíteni a gyermekeket, családokat, hogy sok esetben nem lehattunk jelen csak a technika segítségével tudtunk kommunikálni. Meg kellett tanítani a családok és a gyermekek számára olyan higiéniai és távolságtartási szabályokat melyek nem csak saját életük és egészségük megőrzése miatt volt fontos, hanem a társadalom valamennyi tagját, rétegét érintette. Ez a munka nem ért véget, hiszen továbbra is óvatosságnak kell maradnunk.

A gyermekek védelmének, testi-, szellemi- és erkölcsi fejlődésük érdekében a jövőben is keresni kell a lehetőséget arra, hogy a jogszabályokban meghatározott, az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok biztosításához az anyagi feltételek megteremtésre kerüljenek.

Pályázati lehetőségek kiaknázásával el kell érni, hogy azon családok gyermekei is eljuthassanak kirándulni, táborozni, akiknek anyagi okok miatt erre nincs lehetőségük.

Karitatív szervezetek felkutatásával, alapítványok bevonásával segíteni kell, hogy a rászoruló családok gyermekei ruha-, és élelmiszeradományokban részesüljenek, egyetlen gyermek se éhezzen településünkön. A nevelési-oktatási intézmények egyre inkább tapasztalják, hogy néhány szülő nem partner a gyermek nevelésében, oktatásában. Más normák az elfogadottak a családban, és más az iskolában, óvodában. Ez gyakran vezet konfliktushelyzethez. Az elvárásaik is sokszor merőben ellentétesek ugyanazon gyermek irányában. A szülő nagyon sok esetben rosszul értelmezi a szeretetet.

A szülők és a nevelési-oktatási intézmények együttgondolkodása érdekében meggyőző erejű, felvilágosító munkával el kell érni, hogy az érintett szülők érezzék felelősségüket és belássák, hogy a gyermekvédelem, a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó szakemberek gyermekeik érdekében végzik tevékenységüket.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi átfogó értékeléséről szóló előterjesztést megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Gávavencsellő, 2021. május 19.

Bakos Tóth Ildikó
jegyző

